

PREZES

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko
Narodowi Polskiemu

J. Kwieciały
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 27.12.10
nr. 10594 podpis.....

**Szanowny Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Pismo z dnia:

Znak:

Nasz znak:

Data:

SP-071-18(4)/10

Warszawa, 22.12.2010r.

Szanowny Pan Marszałku

W odpowiedzi na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Stanisława Iwana i innych senatorów, na 64 posiedzeniu Senatu w dniu 4 listopada 2010 r. uprzejmie informuję Pana Marszałka, że sprawy przedstawione w oświadczeniu, jak ustalono, należą do właściwości Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Łodzi (zgon Zbigniewa Gidelskiego, Jana Kowalczyka i Piotra Łukaszewicza), Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Katowicach (zgon Ireneusza Kuchty, Jana Wójcika, Romana Mielczarka i Władysława Gracy), Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Gdańsku (zgon Kazimierza Brudeckiego i Andrzeja Wojciechowskiego) oraz Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Poznaniu (zgon Eugeniusza Maźca).

Jak wynika z informacji przekazanych Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Oddziałowe Komisje Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Gdańsku, Katowicach i Poznaniu nie prowadziły postępowań, w których jako pokrzywdzone występowały osoby wskazane w piśmie Pana Senatora Stanisława Iwana.

W związku z treścią oświadczenia prokuratorzy Oddziałowych Komisji w Katowicach i w Gdańsku zwrócili się do właściwych powszechnych jednostek

organizacyjnych prokuratury o nadesłanie akt postępowań w tych sprawach, po dokonaniu analizy akt, podjęta zostanie decyzja w przedmiocie podstaw do wszczęcia śledztwa w sprawie o zbrodnię komunistyczną.

Prokurator Oddziałowej Komisji w Poznaniu ustalił, że postępowanie mające na celu wyjaśnienie okoliczności śmierci Eugeniusza Maźca prowadziła w 1979 r. Prokuratura Wojewódzka w Poznaniu. Sprawa ta była zarejestrowana w repertorium Ds Prokuratury Wojewódzkiej w Poznaniu pod sygnaturą Ds 54/79.

Z informacji uzyskanej od Naczelnika Wydziału I Organizacyjnego Prokuratury Okręgowej w Poznaniu wynika, że akta sprawy Ds 54/79, z uwagi na upływ okresu przechowywania, zostały za zgodą Archiwum Państwowego w Poznaniu nr 67/95, przy spisie 7/95, w dniu 27 lutego 1995 r. przekazane na makulaturę.

Z zapisów w repertorium Ds za lata 1978-1979, znajdującym się w archiwum zakładowym Prokuratury Okręgowej w Poznaniu wynika, że postępowanie w sprawie zgonu Eugeniusza Maźca w dniu 19 marca 1979 r. z Poznaniu, to jest czyn z art. 152 kk, wszczęto w dniu 1 sierpnia 1979 r. Postępowanie w tej sprawie wdrożono na podstawie materiałów zgromadzonych w toku czynności wykonywanych w sprawie II Ko 25/79. Postępowanie umorzono postanowieniem z dnia 31 grudnia 1979 r. wobec niestwierdzenia przestępstwa.

Prokurator Oddziałowej Komisji w Poznaniu dokonał przeglądu szeregu publikacji m.in. „Stan wojenny w Wielkopolsce” pod redakcją S.Jankowiaka i J.Miłosza, w których nie odnaleziono informacji dotyczących Eugeniusza Maźca. Fakt przedmiotowego zabójstwa nie pojawił się również w trakcie referatów konferencyjnych dotyczących „Solidarności” w ówczesnym województwie poznańskim.

Nadto wystąpiono do Oddziałowego Biura Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów w Poznaniu z prośbą o udzielenie informacji, czy w zasobach tego Biura znajdują się jakiegokolwiek materiały dotyczące zdarzenia polegającego na śmiertelnym pobiciu przez milicjantów Eugeniusza Maźca.

Dopiero po uzyskaniu informacji z Oddziałowego Biura Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów w Poznaniu możliwe będzie zajęcie stanowiska, co do istnienia jakichkolwiek podstaw do podjęcia śledztwa w przedmiotowej sprawie.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że w Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Poznaniu prowadzono szereg postępowań dotyczących śmierci osób w „niewyjaśnionych okolicznościach” w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych ubiegłego wieku, w tym między innymi w sprawach:

Sygnatura akt S 59/01/Zk

Śledztwo w sprawie przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Milicji Obywatelskiej w Czarnkowie, w związku z zaistniałą w dniu 15 września 1964 r. w Czarnkowie śmiercią Józefa Kabata oraz śmiercią Jana Kabata w dniu 16 czerwca 1970 r. tj. o przestępstwo z art.231 § 1 kk w związku z art.2 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. nr 155 poz.1016 z późn. zm.).

Postanowieniem z dnia 7 listopada 2001 r. śledztwo umorzono wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion zbrodni komunistycznej.

Postanowieniem z dnia 18 stycznia 2002 r. Główna Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Warszawie utrzymała w mocy zaskarżone przez pokrzywdzoną postanowienie.

Sygnatura akt S 45/07/Zk

Postępowanie w sprawie pobicia niebezpiecznym narzędziem, w dniu 11 maja 1982 r. w Poznaniu, Piotra Majchrzaka, którego wynikiem była śmierć pokrzywdzonego w dniu 18 maja 1982 r.

Postanowieniem z dnia 12 września 2007 r. odmówiono wszczęcia śledztwa w powyższej sprawie z uwagi na to, że postępowanie karne w tym zakresie, przeprowadzone wcześniej przez Prokuraturę Wojewódzką w Poznaniu pod sygnaturą V Ds. 55/91/S, zakończone zostało prawomocnym postępowaniem o umorzeniu śledztwa z dnia 28 października 1992 r. wobec niewykrycia sprawców przestępstwa.

Sygnatura akt S 48/07/Zk

Śledztwo w sprawie śmierci Wojciecha Cieślewicza w wyniku pobicia przez funkcjonariuszy państwa komunistycznego w dniu 13 lutego 1982 r., to jest o popełnienie przestępstwa z art. 158 § 3 kk w zw. z art. 2 ust.1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2007 r. nr 63 poz. 424 z późn. zm.).

Postanowieniem z dnia 4 grudnia 2007 r. umorzono śledztwo wobec niewykrycia sprawcy przestępstwa, na podstawie art. 322 § 1 kpk.

Sygnatura akt S 49/07/Zk

Postępowanie sprawdzające w sprawie :

- zabójstwa Mirosława Adamczyka w dniu 14 kwietnia 1984 r. w Lubrzy, dawne województwo zielonogórskie, przez funkcjonariusza Rejonowego Urzędu Spraw Wewnętrznych w Świebodzinie Leona Szypiłło, poprzez oddanie strzału z pistoletu wojskowego typu P-64 w klatkę piersiową pokrzywdzonego
- niedopełnienia obowiązków w toku prowadzonego w okresie od dnia 14 kwietnia 1984 r. do dnia 29 czerwca 1984 r. śledztwa w sprawie śmiertelnego postrzelenia Mirosława Adamczyka, w dniu 14 kwietnia 1984 r. w Lubrzy, przez funkcjonariusza Rejonowego Urzędu Spraw Wewnętrznych w Świebodzinie Leona Szypiłło, czym działano na szkodę interesu prywatnego i publicznego.

Postanowieniem z dnia 10 września 2007 r. odmówiono wszczęcia śledztwa z uwagi na to, że postępowanie karne dotyczące Mirosława Adamczyka, o które oskarżony został Leon Szypiłło zostało prawomocnie zakończone wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w Zielonej Górze z dnia 2 września 1996 r., sygn. II K 15/95. W wyniku przeprowadzonych czynności sprawdzających nie ustalono, aby zachodziły przesłanki do wzruszenia tego orzeczenia, w szczególności w drodze wznowienia postępowania.

Nadto nie ustalono aby w związku z prowadzonym postępowaniem karnym dotyczącym śmierci Mirosława Adamczyka w dniu 14 kwietnia 1984r. dopuszczono się zbrodni komunistycznej.

Sygnatura akt S 50/07/Zk

Postępowanie sprawdzające w sprawie niedopełnienia obowiązków przez funkcjonariuszy RUSW w Śremie, w dniu 12 listopada 1987 r., w zakresie nadzoru nad zatrzymanym Marianem Klupczyńskim, skutkującym narażeniem go na utratę życia i w konsekwencji zgonem w dniu 27 listopada 1987 r.

Postanowieniem z dnia 21 września 2007 r. odmówiono wszczęcia śledztwa, albowiem w wyniku prowadzonego w tej sprawie postępowania ustalono, że postanowieniem

Prokuratury Wojewódzkiej w Poznaniu z dnia 24 czerwca 1991 r. umorzono postępowanie wobec niestwierdzenia przestępstwa, w sprawie sygn. V Ds 5/91, dotyczącej nieumyślnego narażenia w dniu 12 listopada 1987 r. w Śremie Mariana Klupczyńskiego na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia, w następstwie czego pokrzywdzony, przebywając w areszcie RUSW, popełnił zamach samobójczy przez powieszenie.

W wyniku przeprowadzonych w sprawie sygn. S 50/07/Zk czynności nie ujawniono nowych okoliczności, które podważałyby zasadność decyzji Prokuratora Wojewódzkiego w Poznaniu o umorzeniu postępowania w sprawie V Ds. 5/91.

Sygnatura akt S 51/07/Zk

Postępowanie sprawdzające w sprawie pobicia Jana Zuba, w dniu 29 października 1989 r., przez funkcjonariusza Milicji Obywatelskiej z posterunku MO w Okonku Leszka Zabrockiego.

Postanowieniem z dnia 11 września 2007 r. odmówiono wszczęcia śledztwa z uwagi na fakt, iż czyn będący przedmiotem śledztwa nie mógł być zakwalifikowany jako zbrodnia komunistyczna w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2007 r. nr 63 poz. 424 z późn. zm.).

Sygnatura akt S 58/08/Zk

Postępowanie sprawdzające w sprawie zabójstwa w dniu 2 czerwca 1990 r. Zbigniewa Domagały.

Postanowieniem z dnia 3 kwietnia 2008 r. odmówiono wszczęcia śledztwa. Ustalono bowiem, że postępowanie karne w sprawie śmierci Zbigniewa Domagały w dniu 2 czerwca 1990 r. zostało prawomocnie zakończone postanowieniem Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Zielonej Górze z dnia 2 sierpnia 1990 r. Sprawa śmierci Zbigniewa Domagały została przez tą Prokuraturę wnikliwie zbadana i doprowadziła do jednoznacznego stwierdzenia, że śmierć Zbigniewa Domagały nie była wynikiem przestępnego działania osób trzecich, w szczególności funkcjonariuszy państwa komunistycznego.

Sygnatura akt S 82/08/Zk

Śledztwo w sprawie niedopełnienia obowiązków lub przekroczenia uprawnień przez funkcjonariuszy państwa komunistycznego, w toku dochodzenia Ds 443/82 Prokuratury Rejonowej we Wrześni, dotyczącego mającego miejsce w dniu 13 sierpnia 1982 r. w miejscowości Skałowo wypadku drogowego, w wyniku którego poniósł śmierć Czesław Palacz i działania w ten sposób na szkodę interesu prywatnego i publicznego, to jest o przestępstwo z art. 231 § 1 kk w zw. z art. 2 ust.1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2007 r. nr 63, poz.424 z późn. zm.).

Postanowieniem z dnia 24 lipca 2009 r. umorzono śledztwo, albowiem nie zebrano dowodów pozwalających na stwierdzenie, aby wypadek drogowy któremu uległ Czesław Palacz był upozorowany czy też spowodowany przez funkcjonariuszy SB. Nie stwierdzono też, aby w sprawie doszło do przekroczenia uprawnień lub niedopełnienia obowiązków przez funkcjonariuszy publicznych wykonujących czynności w toku prowadzonego w sprawie wypadku drogowego postępowania. W związku z powyższym w sprawie tej umorzono postępowanie wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia czynu.

Prokuratorzy Oddziałowej Komisji w Łodzi, na podstawie publikacji Leszka Próchniaka z OBEP w Łodzi pt. „Służba Bezpieczeństwa wobec opozycji w Łodzi 1976 – 1980”, w 2004 r. zapoznali się z aktami postępowania w sprawie zgonów Zbigniewa Gidelskiego i Jana Kowalczyka.

Przeprowadzone analizy akt nie dały podstaw do prowadzenia z urzędu śledztw w tych sprawach.

Akta II Ds 46/77 Prokuratury Wojewódzkiej w Łodzi w sprawie śmierci Zbigniewa Gidelskiego w areszcie KDMO Łódź-Bałuty, w dniu 30 lipca 1977 r. składają się z dziewięciu tomów. Z protokołu sekcji zwłok wynika, iż śmierć Zbigniewa Gidelskiego nastąpiła w wyniku wylewu krwi do jamy otrzewnej na skutek rozerwania śledziony. Zdaniem biegłego rozerwanie śledziony spowodowane zostało w wyniku urazu narzędziem tęnym, tępokrawędzistym jak np. pałka milicyjna. Biegły wykluczył możliwość powstania takiego urazu na skutek kilkukrotnego upadku z krzesła na podłogę. Czas powstania obrażeń świadczy o tym iż powstały one na terenie Komendy: w celi lub, co bardziej prawdopodobne, w czasie przesłuchania

przez funkcjonariuszy referatu kryminalnego. Zgon pokrzywdzonego nastąpił w obecności lekarza pogotowia ratunkowego. Opinia biegłego stała się podstawą postawienia zarzutu pobicia ze skutkiem śmiertelnym – to jest przestępstwa z art. 158 § 3 kk – czterem funkcjonariuszom w tym Zdzisławowi Pająkowi. Żaden z podejrzanych nie przyznał się do winy. Składając wyjaśnienia funkcjonariusze zgodnie opisali przebieg rozmowy ze Zbigniewem Gidelskim i zaprzeczyli aby którykolwiek z nich sam lub w jego obecności ktokolwiek inny pobił pokrzywdzonego. Postanowieniem z dnia 30 grudnia 1978 r., wydanym przez wiceprokuratora Prokuratury Wojewódzkiej w Łodzi, umorzono śledztwo przeciwko w/w funkcjonariuszom wobec braku dostatecznych dowodów popełnienia przestępstwa przez tych podejrzanych oraz z powodu niewykrycia sprawy przestępstwa. W uzasadnieniu postanowienia prokurator podniósł trudności w ustaleniu konkretnego czasu powstania urazu oraz sprawcy: „ w przypadku przyjęcia, że Gidelskim został pobity i doznał obrażeń w czasie przesłuchania czy wszyscy podejrzani bili Gidelskiego , czy też tylko niektórzy z nich, a jeżeli tak to którzy?”. Postanowienie uprawomocniło się. Z akt sprawy wynika, że przez żonę Zbigniewa Gidelskiego zostało złożone zażalenie, jednakże po terminie i postanowieniem Prokuratury Generalnej zostało ono pozostawione bez rozpoznania. Postanowienie o umorzeniu śledztwa przeciwko podejrzany funkcjonariuszom aczkolwiek wyjątkowo kontrowersyjne jednak stanowi powagę rzeczy osądzonej i nie może być obecnie wzruszone. Z tego względu, w ocenie prokuratora Oddziałowej Komisji w Łodzi, brak jest podstaw do ponownego wyjaśnienia sprawy.

Akta II Ds 67/78 w sprawie zgonu Jan Kowalczyka w dniu 23 lutego 1978 r. w Łodzi składają się z czterech tomów. Z akt postępowania wynika, iż przyczyną śmierci ustaloną przez biegłego ZMS w Łodzi, po przeprowadzonej sekcji, były rozległe obrażenia ciała powstałe od silnych masywnych urazów tępych. Obrażenia te zdaniem biegłego powstały najprawdopodobniej w wypadku drogowym – „uderzenie i przejechanie przez ciężki pojazd. Przemawia za tym zwłaszcza charakter uszkodzeń stóp i sińce przypominające odbitkę protektora na skórze prawej stopy i stępu”. W aktach sprawy pojawiają się w zeznaniach matki zmarłego sugestie o udziale milicjantów w tej sprawie jednak pomimo przeprowadzonego śledztwa nie potwierdzono aby J. Kowalczyk był przesłuchiwany bezpośrednio przed śmiercią. Jeden z kolegów zmarłego widział go w autobusie na dzień przed śmiercią, tj. dwa dni po ewentualnej jego wizycie na Komendzie. Postępowanie umorzono wobec niewykrycia sprawcy śmiertelnego wypadku drogowego, jakiemu uległ w dniu 23 lutego 1978 r. Jan Kowalczyk. Postanowienie to zostało zaskarżone

przez pokrzywdzoną – matkę Jana Kowalczyka. Prokuratura Generalna powołała biegłego z Zakładu Medycyny Sądowej w Warszawie, w celu wydania uzupełniającej opinii co do możliwości powstania obrażeń u Jana Kowalczyka. Biegły potwierdził opinię wydaną przez biegłego w Łodzi. W rezultacie postanowienie o umorzeniu śledztwa zostało utrzymane w mocy.

W sprawie dotyczącej spowodowania śmierci Piotra Łukasiewicza przez funkcjonariuszy MO w Łodzi, w dniu 1 listopada 1978 r., pod sygn. S 60/01/Zk prowadzone było w Oddziałowej Komisji w Łodzi postępowanie sprawdzające, zainicjowane przez matkę pokrzywdzonego. W ramach tego postępowania przesłuchano w charakterze świadka wnoszącą zawiadomienie, zapoznano się również z aktami postępowania Prokuratury Wojewódzkiej w Łodzi sygn. II Ds 95/78 dot. zgonu Piotra Łukasiewicza, zakończonego postanowieniem o umorzeniu wobec niepopelnienia przestępstwa.

Postanowieniem z dnia 26 listopada 2001 r. odmówiono wszczęcia śledztwa w powyższej sprawie wobec niepopelnienia przestępstwa stanowiącego zbrodnię komunistyczną. Nie ujawniono bowiem okoliczności, które przemawiałyby za przyjęciem, iż zgon Piotra Łukasiewicza nastąpił w wyniku działań funkcjonariuszy b. Milicji Obywatelskiej, mających charakter zbrodni komunistycznych. Jak wynika z opinii sądowo – lekarskich zebranych w toku śledztwa Prokuratury Wojewódzkiej w Łodzi sygn. II Ds 95/78, śmierć Piotra Łukasiewicza w dniu 1 listopada 1978 r. miała przyczynę samoistną w postaci krwaka śródmózgowego pochodzenia chorobowego.

Podnieść przy tym należy, iż sprawa zgonu Piotra Łukasiewicza była również przedmiotem badań Ministerstwa Sprawiedliwości w styczniu 1991 r., i wówczas nie znaleziono podstaw do podważenia zasadności decyzji o umorzeniu śledztwa.

We wszystkich trzech opisanych wyżej wypadkach nie ujawniono, aby pokrzywdzeni prowadzili jakąkolwiek działalność polityczną z powodu której mogliby być narażeni na represje ze strony ówczesnych władz.

Podkreślenia wymaga przy tym okoliczność, iż zgodnie z art. 2 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2007 r. nr 63 poz. 424 z późn. zm.) *„zbrodniami komunistycznymi, w rozumieniu ustawy, są czyny popełnione przez funkcjonariuszy państwa komunistycznego w okresie od dnia 17 września 1939 r. do dnia 31 lipca 1990 r., polegające na stosowaniu represji lub innych form naruszania praw człowieka wobec jednostek lub grup ludności bądź w związku z ich stosowaniem, stanowiące*

przestępstwa według polskiej ustawy karnej obowiązującej w czasie ich popełnienia."

Tak sformułowana definicja pozwala na wyciągnięcie wniosku, iż nie każdy czyn popełniony przez funkcjonariuszy państwa komunistycznego, wyczerpujący znamiona przestępstwa, stanowi zbrodnię komunistyczną. Analizując przedmiotowe zagadnienie Sąd Apelacyjny w Warszawie stanął na stanowisku, że „*przez stosowanie represji w przypadku zbrodni komunistycznej należy rozumieć różne formy prześladowania, jako skutek prowadzenia działalności niezgodnej z obowiązującą w PRL linią polityczną.*” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 lutego 2005 r. sygn. II Aka 440/04).

Zaznaczyć również należy, pozostawanie jakiegoś czynu, popełnionego przez funkcjonariusza państwa komunistycznego, poza zakresem właściwości Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, z uwagi na brak znamion zbrodni komunistycznej, nie oznacza samo przez się, że czyn taki nie podlega ściganiu. Podstawą ścigania takiego czynu przez jednostki organizacyjne prokuratury powszechnej jest art. 9 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Przepisy wprowadzające Kodeks karny (Dz. U. nr 88 poz. 554 z późn. zm.), stanowiący, że bieg terminu przedawnienia umyślnych przestępstw przeciwko życiu, zdrowiu, wolności lub wymiarowi sprawiedliwości, zagrożonych karą pozbawienia wolności powyżej 3 lat, popełnionych przez funkcjonariuszy publicznych w okresie od 1 stycznia 1944 r. do 31 grudnia 1989 r., w czasie lub w związku z pełnieniem ich funkcji, rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 1990 r. Podstawy prawne ścigania karnego czynów opisanych w art. 9 § 1 pktk analogicznie regulował przepis art. 108 § 2 kk z 1969 r.

Omawiając przedmiotowe zagadnienia nie sposób również pominąć uchwały Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2010 r. sygn. I KZP 5/10, zgodnie z którą „*przepis art. 4 ust. 1a ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (t.j. Dz. U. z 2007 r., Nr 63, poz. 424 ze zm.) nie stanowi samodzielnej podstawy normatywnej do ustalania terminu przedawnienia karalności zbrodni komunistycznych określonych w art. 2 ust. 1 tej ustawy, a przy ustalaniu tym konieczne jest uwzględnienie przepisów regulujących przedawnienie karalności przestępstw zawartych w przepisach Kodeksu karnego z 1969 r. (po nowelizacji z dnia 7 lipca 1995 r. (Dz. U. Nr 95, poz. 475), Kodeksu karnego z 1997 r. oraz ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Przepisy wprowadzające Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 554 ze zm.).*”

Ocena prawna dokonana w powyższej sprawie przez Sąd Najwyższy prowadzi do wniosku, iż okres przedawnienia karalności zbrodni komunistycznych, zagrożonych karą nie przekraczającą 5 lat pozbawienia wolności, upłynął z dniem 1 stycznia 1995 r. Jeżeli zatem

przed tą datą nie wszczęto postępowania przygotowawczego o przestępstwo należące do wskazanej kategorii, ściganie karne takiego czynu jest wyłączone z mocy art. 17 § 1 pkt 6 kpk.

Stanowisko prawne wyrażone w przedstawionej uchwale zostało zaakceptowane przez Sąd Najwyższy w kolejnych orzeczeniach dotyczących zbrodni komunistycznych oraz podzielone przez Prokuratora Generalnego.

Sprawy opisane w oświadczeniu senatora Stanisława Iwana złożonym wspólnie z innymi senatorami znane są historykom zatrudnionym w Instytucie Pamięci Narodowej z racji badań nad dziejami opozycji w PRL. Tego typu przypadkami zajmowało się Biuro Interwencji KSS KOR. Biuro Edukacji Publicznej gotowe jest do przeprowadzenia stosownych badań nad wzmiankowanym zagadnieniem, kluczową wydaje się kwestia stanu zachowania dokumentacji poszczególnych zbrodni dokonanych przez funkcjonariuszy MO w latach 70. Lepiej zachowały się materiały dotyczące podobnych kwestii z lat osiemdziesiątych.

2 kopie

Instytut Pamięci Narodowej
dr Franciszek Gryciuk